

sygn. akt VII U 1761/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

17 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

po rozpoznaniu 17 lutego 2022 r. na posiedzeniu niejawnym w Warszawie

odwołania J. B.

o wydanie decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W.

w przedmiocie wypłaty emerytury

I. zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. do wydania w terminie 30 dni od uprawomocnienia wyroku decyzji w zakresie wniosku J. B. z 26 sierpnia 2021 r. i z 22 września (...). o wypłatę emerytury stwierdzając, że niewydanie decyzji przez organ rentowy nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. na rzecz J. B. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt VII U 1761/21

UZASADNIENIE

W dniu 6 grudnia 2021 r. J. B. złożył odwołanie od niewydania decyzji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w przedmiocie wznowienia wypłaty zawieszony emerytury.

W uzasadnieniu stanowiska odwołujący podniósł, że decyzją z 4 września 2019 r. ubezpieczonemu została przyznana emerytura z funduszu ubezpieczeń społecznych od 28 lipca 2019 r. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiesił wypłatę emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ ubezpieczony pobiera świadczenie z Wojskowego Biura Emerytalnego. Ubezpieczony 26 sierpnia 2021 r. złożył wniosek o ponowne przeliczenie emerytury oraz podjęcie wypłaty świadczenia. Decyzją z 8 września 2021 r. organ rentowy odmówił ponownego przeliczenia emerytury, jednakże nie rozpoznał wniosku o podjęcie wypłaty emerytury. 22 września 2021 r. ubezpieczony ponowił wniosek i wprost wskazał, że wnosi o wydanie decyzji o podjęciu wypłaty zawieszony emerytury. Organ rentowy nie wydał decyzji w zakresie podjęcia wypłaty emerytury. Ubezpieczony wniósł o zobowiązanie organu rentowego do wznowienia wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych obok świadczenia emerytalnego z Wojskowego Biura Emerytalnego od 1 sierpnia 2021 r. oraz wypłaty emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Ubezpieczonemu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie poczynając od 1 sierpnia 2021 r. oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1080 zł (odwołanie, k. 3- 6 a.s.).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy wskazał, że decyzją z 30 lipca 2019 r. przyznał odwołującemu prawo do emerytury powszechnej. Z uwagi na zbieg prawa ze świadczeniem wypłacanym od 1 maja 2003 r., na podstawie

przepisów ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 2020r., poz. 586), przez Wojskowe Biuro Emerytalne, na podstawie art. 95 ust. 1 i 2 na ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z 17 grudnia 1998 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291) zawieszono wypłatę świadczenia. 26 sierpnia 2021 r. odwołujący wystąpił z wnioskiem o ponowne obliczenie świadczenia z zastosowaniem najkorzystniejszego średniego dalszego trwania życia. Decyzją z 8 września 2021 r. organ rentowy odmówił ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawcy. Jednocześnie w treści przywołanej decyzji wskazano wprost, że wypłata świadczenia zostanie podjęta w przypadku przedłożenia zaświadczenia potwierdzającego zawieszenie wypłaty świadczenia mundurowego. W ocenie organu taka informacja nie pozostawia wątpliwości co do stanowiska organu w przedmiocie jednoczesnej wypłaty dwóch świadczeń (odpowiedź na odwołanie, k. 9-10 a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. 31 lipca 2019 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. wniosek o emeryturę. Po rozpoznaniu wniosku organ rentowy 4 września 2019 r. wydał decyzję znak: (...) którą przyznał ubezpieczonemu emeryturę z funduszu ubezpieczeń społecznych od 28 lipca 2019 r., tj. od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Organ rentowy jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, ponieważ może być wypłacane tylko jedno: wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego (wniosek z 31 lipca 2019 r., k. 1-4 a.r., decyzja ZUS z 4 września 2019 r., k. 8 a.r.).

26 sierpnia 2021 r. J. B. złożył w ZUS wniosek o ponowne przeliczenie emerytury oraz podjęcie wypłaty świadczenia. W odpowiedzi na wniosek organ rentowy decyzją z 8 września 2021 r. odmówił ponownego przeliczenia emerytury. Organ rentowy jednocześnie zaznaczył, że w celu podjęcia wypłaty należy przedłożyć w ZUS zaświadczenie potwierdzające fakt zawieszenia świadczenia emerytalnego w Wojskowym Biurze Emerytalnym. Organ rentowy nie rozpoznał wniosku o podjęcie wypłaty emerytury (wniosek z 26 sierpnia 2021 r., k. 12 -14 a.r., decyzja ZUS z 8 września 2021 r., k. 15 a.r.).

22 września 2021 r. J. B. ponowił wniosek i wprost wskazał, że wnosi o wydanie decyzji o podjęciu wypłaty zawieszony emerytury decyzją z 4 września 2019 r. (wniosek z 22 września 2021 r., k. 17 a.r.).

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie ww. dowodów, mając na uwadze, że nie był on sporny między stronami niniejszego postępowania. Dowodów z dokumentów żadna ze stron nie kwestionowała, a sąd z urzędu nie znalazł podstaw do tego, aby odmówić im wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie było uzasadnione.

Stosownie do treści przepisu art. 477⁹ § 4 k.p.c., jeżeli organ rentowy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy, licząc od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu.

Z kolei w art. 477¹⁴ § 3 k.p.c. wskazano, że jeżeli odwołanie wniesiono w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy, sąd w razie uwzględnienia odwołania zobowiązuje organ rentowy do wydania decyzji w określonym terminie, zawiadamiając o tym organ nadrzędny, lub orzeka co do istoty sprawy. Jednocześnie sąd stwierdza, czy niewydanie decyzji przez organ rentowy miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

W ocenie sądu, w niniejszej sprawie zachodziły przesłanki do zastosowania wyżej wskazanego przepisu poprzez zobowiązanie organu rentowego do wydania decyzji w określonym terminie. Niespornym bowiem było, że ubezpieczony domagał się wydania decyzji dotyczącej wypłaty emerytury przyznanej i zawieszony decyzją z 4 września 2019 r. z powodu zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, tj. emerytury wypłacanej przez Wojskowe Biuro Emerytalne oraz emerytury przyznanej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022r. poz. 504) postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

W myśl art. 118 ust. 1 ustawy emerytalnej organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Sąd zwrócił uwagę na okoliczność, że odwołujący dwukrotnie domagał się od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wypłaty emerytury, po raz pierwszy we wniosku z 26 sierpnia 2021 r. oraz po raz drugi we wniosku z 22 września 2021 r. Wobec tego, w świetle obowiązujących przepisów, organ rentowy był zobowiązany wydać decyzję w przedmiocie wnioskowanego świadczenia. Organ rentowy w odpowiedzi na pierwszy z wniosków – 8 września 2021 r. wydał decyzję, którą odmówił ponownego przeliczenia emerytury. Organ rentowy jednocześnie zaznaczył, że w celu podjęcia wypłaty należy przedłożyć w ZUS zaświadczenie potwierdzające fakt zawieszenia świadczenia emerytalnego w Wojskowym Biurze Emerytalnym. Organ rentowy nie rozpoznał wniosku o podjęcie wypłaty emerytury.

W decyzji z 8 września 2021 r. nie określono terminu do przedstawienia informacji o zawieszeniu prawa do emerytury wojskowej podczas, gdy zgodnie z art. 118 ust. 3 ustawy emerytalnej - jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów. Zasadniczym obowiązkiem organu rentowego jest informowanie zainteresowanych o warunkach i dowodach wymaganych do uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych oraz udzielanie pomocy zainteresowanym przy ubieganiu się o te świadczenia.

Odwołujący złożył wniosek o podjęcie wypłaty świadczenia, o którym mowa w § 3 pkt 2 ppkt 3d rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412) w myśl którego postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że przepisy ustawy przewidują wszczęcie tego postępowania z urzędu. Wniosek, o którym mowa, stanowi zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu w organie rentowym inne żądanie w sprawie przyznanego świadczenia, w szczególności podjęcia lub wznowienia wypłaty świadczenia. Zgodnie z § 4 pkt 4 rozporządzenia jeżeli we wniosku nie zamieszczono danych lub nie dołączono dokumentów, które są niezbędne do jego rozpatrzenia, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania.

Sąd zważył, że organ nie wystosował do odwołującego się wezwania, o którym mowa w § 4 pkt 4 rozporządzenia, a jedynie poinformował go o potrzebie złożenia zaświadczenia o zawieszeniu wypłaty emerytury wojskowej. Nie określono przy tym, ani terminu, ani rygoru dotyczącego braku złożenia tego zaświadczenia. W decyzji dotyczącej odmowy przeliczenia świadczenia z 8 września 2021 r. organ nie zawarł zatem stanowiska wobec żądania podjęcia wypłaty emerytury i nie dokonał stosownego wezwania do uzupełnienia wniosków odwołującego z 26 sierpnia 2021 r. oraz z 22 września 2021 r. Sąd uznał, że oba wnioski spełniały przesłanki określone w § 4 rozporządzenia i organ rentowy był obowiązany rozpoznać i merytorycznie rozstrzygnąć sprawę wypłaty emerytury odwołującego w drodze decyzji. Nie ulega bowiem wątpliwości, że zgłoszenie wniosku o wypłatę emerytury powoduje wszczęcie postępowania o świadczenie emerytalno-rentowe, w którego wyniku powinna być wydana decyzja rozstrzygająca sprawę co do jej istoty lub w inny sposób kończąca to postępowanie.

Pozostawienie bez rozpoznania wniosku strony o przyznanie świadczenia jest dopuszczalne tylko w sytuacjach przewidzianych w art. 64 § 1 k.p.a. w związku z art. 181 § 1 k.p.a. Organ rentowy może zatem pozostawić bez rozpoznania żądanie wnioskodawcy tylko wówczas, gdy w piśmie zawierającym żądanie nie wskazano adresu wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych. W sytuacji zaś, gdy jakieś okoliczności konieczne do rozpoznania żądania wzbudzą wątpliwości organu, powinien on wezwać wnioskodawcę

do złożenia wyjaśnień bądź przedstawienia brakującej dokumentacji. W sytuacji braku aktywności w tym zakresie ze strony wnioskodawcy organ winien wydać odpowiednią decyzję, w tym również odmowną. Brak podstaw do uwzględnienia żądania nie jest bowiem przesłanką pozostawienia żądania bez rozpoznania, lecz może być jedynie przesłanką wydania decyzji odmawiającej, jeżeli brak tych podstaw zostanie wykazany w toku postępowania wyjaśniającego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. nie wykonał ciążącego na nim obowiązku wydania decyzji na skutek złożonego przez ubezpieczonego wniosku.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie organ rentowy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy od dnia złożenia przez ubezpieczonego wniosku z 26 sierpnia 2021 r. oraz z 22 września 2021 r.

Ponadto sąd uznał, że niewydanie decyzji przez organ rentowy nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa w rozumieniu art. 477¹⁴ § 3 zdanie drugie k.p.c. Pojęcie „rażące naruszenie prawa” odnosi się do prawnej kwalifikacji sytuacji niewydania decyzji przez organ rentowy. Niewątpliwie bezpodstawne nienadanie biegu wnioskowi ubezpieczonego, pozostawienie tego wniosku bez faktycznego rozpoznania, wyczerpuje przesłanki niewydania decyzji z rażącym naruszeniem przepisów prawa. W konsekwencji z przyczyn wskazanych w niniejszym uzasadnieniu sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 3 k.p.c. orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, sąd orzekł w pkt II sentencji wyroku na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), zasadzając od Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. na rzecz J. B. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.